

Elina Suutari & Katja Koivuluoma

Liikettä valokuviiin

Seinäjoen Tangomarkkinoiden 25-vuotishistoriikki

Opinnäytetyö

Kevät 2010

Kulttuurin yksikkö

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Mediatuotanto

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurin yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Mediatuottamisen suuntautumisvaihtoehto

Tekijät: Elina Suutari & Katja Koivuluoma

Työn nimi: Liikettä valokuviin: Tangomarkkinoiden 25-vuotis historiikki

Ohjaaja: Jukka Saarela

Vuosi: 2010

Sivumäärä: 42

Liitteiden lukumäärä: 1

”Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.” Kuvankäsittely on osittain vähentänyt valokuvan totuudellista arvoa, mutta kuvia pidetään silti tärkeänä historian ikuistajana. Nykyään muistot elävät perinteisten valokuva-albumien sijaan usein sähköisessä muodossa. Tekniikan kehittyessä kuvia pystytäänkin käyttämään yhä useammassa käyttötarkoituksessa ja niistä koostetaan kasvavissa määrin jopa elokuvamaisia esityksiä.

Tämän opinnäytetyön yhteydessä tehtiin valokuvista, musiikista ja kertojan äänestä koostuva historiikki, jonka tilaajana toimi Seinäjoen Tangomarkkinat Oy. Tilailijalta saadusta materiaalista koostettiin uusi kokonaisuus, jonka tarkoituksena on koota yhteen Tangomarkkinoiden historian tärkeimmät osa-alueet. Tarkastelemme kirjallisessa osiossamme syvällisemmin materiaalin käyttöä ja eri elementtien toimivuutta keskenään sekä luovaa työprosessia. Perehdymme työn toteutukseen ja pohdimme keinoja historiikin oleellisten asioiden esille tuomiseen. Käymme läpi niitä muutoksia, joita projektin aikana tuli vastaan ja näiden asioiden vaikutusta lopputulokseen.

Avainsanat:

historiikki, valokuva, kompilaatioelokuva

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Culture and Design
Degree programme: Degree programme in Cultural Management
Specialisation: Media Management

Author/s: Elina Suutari & Katja Koivuluoma

Title of thesis: Movement to pictures: A 25 year history of Tangomarkkinat

Supervisor(s): Jukka Saarela

Year: 2010

Number of pages: 42

Number of appendices: 1

“One picture tells a thousand words” Image processing has partially diminished the truthful value of a photograph, but it is still considered to be an important part in capturing history. Nowadays memories are kept in an electric form, instead of the traditional printed photos and albums. As technology develops we are able to use images for many different purposes and it is getting more and more common to compile them in order to create even “movielike” presentations.

The present thesis contains the history piece created from photos, music and voice-over and a written section. The thesis was done as an assignment to Seinäjoen Tangomarkkinat Oy. The material given by the client was used to create a new entity which aims at putting together the most significant parts and sectors from the history of Tangomarkkinat. The written section of the thesis was study the use of the material and functionality of different elements, and also the creative working process. We analyse the production process and study different means of presenting the essential historical events. We study and describe the changes that we experienced during the project and how they affected on the end result of the present thesis.

Keywords: compilation film, history, picture

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ	4
Käytetyt termit ja lyhenteet	6
1 JOHDANTO.....	7
2 VALOKUVASTA LIIKKUVAAN KUVAAN.....	8
2.1 Kompilaatioelokuva.....	8
2.2 Ilman valokuvaa ei olisi elokuvaa.....	9
2.3 Videon määritelmä.....	10
3 HISTORIIKKI TYÖPÖYDÄLLE	11
3.1 Historiikin lähtökohta.....	11
3.2 Selkeyttä suunnitelmiin	12
3.2.1 Tavoitteet selkeiksi ja tuotanto käyntiin.....	13
3.2.2 Haasteet	15
3.3 Historiikki osana markkinointia	15
3.4 Materiaali ohjaa tekijöitä	17
3.5 Valokuva ja uskottavuusongelma	18
4 KESKEISET TOIMINTAMENETELMÄT	20
4.1 Kuvien valinta	20
4.2 Kuvat liikkuviksi.....	23
4.3 Graafinen ilme	26
4.4 Kuva ja ääni yhteisellä polulla.....	31
4.5 Äänimaailma.....	32
5 LOPPUTULOS ON MONEN ASIAN SUMMA.....	34
5.1 Historiikki muokkautuu matkan varrella	34
5.2 Budjetin arviointi	35
5.3 Lait ja säädökset.....	36
6 POHDINTAA.....	38

LÄHTEET.....	40
LIITTEET.....	

Käytetyt termit ja lyhenteet

Adobe After effects	Ammattikäyttöön tarkoitettu visuaalisten tehosteiden ja liikegrafiikan teko-ohjelma.
Adobe Photoshop	Ammattikäyttöön tarkoitettu kuvankäsittely- ja suunnitteluohjelma.
Avid Media Composer	Ammattikäyttöön tarkoitettu videomateriaalin leikkaus- ja editointiohjelma.
Laajakuvasuhde	Elokuva-, TV- ja videoyhteyksissä käytetty nimitys, jossa se täyttää kuvaruudun 16x9 suhteessa.
MOV-tiedosto	Videoformaatti, joka aukeaa Applen kehittämällä Quick-time –ohjelmalla.
Pikseli	Pienin kuvan yksittäinen osa, jota käytetään bittikarttagrafiikassa.
Resoluutio	Liittyy kuvan tarkkuuden määrittelyyn. Resoluution kasvaessa paranee myös kuvan tarkkuus.
Zoomaus	Elokuvailmaisullinen tehokeino, jolla tarkoitetaan kuvan tiivistymistä tiettyyn kohtaan.

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön osana luotiin valokuvista ja tarinankerronnasta koostuva noin 12-minuuttinen videomateriaaliksi saatettu historiikki, tilaajamme Tangomarkkinoiden 25. juhluvuoden kunniaksi. Tilaaja halusi historiikin lahjaksi yhteistyökumppaneilleen sekä itselleen muistoksi ja markkinointivälineeksi. Tavoitteena työllä oli myös juhluvuoden ja tapahtuman nuorennusleikkauksen kynnyksellä saada jokin pysyvä muisto menneistä ajoista.

Työmme aiheena on uuden luominen vanhasta aineistosta. Materiaali koostuu usean valokuvaajan ottamista kuvista, jolloin näkökulmiakin on useita. Käsittelemme opinnäytetyössämme aihepiiriä, jossa olemme tuottajien sijaan tekijöitä sekä sitä, kuinka työ ohjaa meitä tekijöinä. Lähes kaikki materiaali saatiin tilaajaltamme ja tarkastelemmekin työssämme lähemmin, miten materiaalin ehdoilla työskentely vaikutti työn vaiheisiin sekä lopputulokseen. Tarkastelun alla on myös kahden eri työryhmän vaikutus historiikkiin ja tilaajan toiveiden huomioonottaminen.

Aluksi käydään läpi teoksen tyyli eli kompilaatioelokuvan muoto, jossa on samankaltaisuuksia tekemäämme näyttötyöhön. Suunnitelman esittelyn jälkeen siirrytään ulkoasun toteuttamiseen sekä itse tuotantovaiheeseen. Rajauksena toimii tämän työn tekoprosessi, sen tavat aina onnistumisista haasteisiin ja etenkin valinnat toimintamenetelmissä. Keskeisinä asioina pohdimme materiaalin käyttöä ja eri elementtien toimivuutta sekä luovaa prosessia. Perehdymme työn toteutusprosessiin ja haemme vastauksia siihen, miten historiikkia tulisi rakentaa oleellisten asioiden pohjalta. Keskeisten toimintamenetelmien jälkeen käsitellään muita työhön liittyviä osa-alueita, kuten historiikkiin liittyviä lakeja ja velvollisuuksia. Lopuksi käydään läpi joitakin työn tekovaiheessa ilmenneitä haasteita ja muutoksia, jotka osaltaan olivat vaikuttamassa työn lopputulokseen.

2 VALOKUVASTA LIIKKUVAAN KUVAAN

2.1 Kompilaatioelokuva

Työmme koostuu usean eri valokuvaajan materiaalista. Virallisesti tätä voidaan nimittää kompilaatioelokuvaksi eli kollaasielokuvaksi tai kokoomaelokuvaksi, joka sisältää pääasiassa aikaisemmin eri tarkoitusta varten kuvattua ja usean kuvaajan materiaalia (Mediasanasto, [viitattu 2.4.2010]).

Kompilaatioelokuva on myös samalla dokumenttielokuvan alalaji, mutta yhtä aikaa aivan oma osa-alueensa. Se sisältää suoraan historiallisen ajan jännitteen eli elokuvaa tehdään tässä ja nyt, mutta sen kuvat ovat menneeltä ajalta. Siihen liittyy väistämättömästi nostalgisuuden elementtejä joko kätkettynä tai avoimena. Kompilaatio kerää ja yhdistää moninaisia elementtejä sekä sitten esittää kaiken eri kantilta ja ihan uudesta näkökulmasta. (von Bagh 2002, 35, 44.)

Kompilaatioelokuva on oma osa-alueensa kollaasin laajemmassa käsitteessä. Kompilaation, kollaasin ja montaasin käsitteiden rajoja ei ole koskaan voitu pitää selkeinä ja ne eivät ole olleet pitkään paikoillaan. Tietyt toimintatavat yhdistävät nämä erilaiset vanhan materiaalin uudistamiskeinot, mutta samalla ne myös erottavat käsitteet toisistaan. (von Bagh 2002, 35.)

Montaasin toimintatavassa liitetään yhteen sopivalla tekniikalla erilaisia elementtejä, kuten tekstiä, ääntä, kuvia sekä valokuvia, jotta saadaan aikaan jokin erityinen efekti. Omaperäisyys tässä toimintatavassa on merkittävämpää kuin kompilaatiossa. (von Bagh 2002, 34.) Elokuvan puolella montaasi tarkoittaa nopeaa sarjaa otoksia, joista muodostuu selkeä ja yhtenäinen tapahtumaketju. Oma työmme voisi siis olla asteen verran lähempänä montaasia kuin kompilaatiota toimintatapansa ja omaperäisyytensä perusteella.

Kollaasin periaatteena on houkutella katsojaa enemmän kokonaisuuden kuin yksityiskohtien tarkasteluun. Menetelmä on tyypillinen 1900-luvun taiteelle ja se koostuu pienistä osista. Se merkitsee täysin vieraan objektin liittämistä annettuun yhteyteen. Yleisesti kollaasi koostuu liimattavista osista ja tärkein kollaaseissa käytetty

tetty materiaali on ollut paperi. Tässä tilanteessa tuloksena ei ole uusi materiaali vaan täysin toinen tyyli tai toinen aihepiiri, joka vie toiselle tietoisuuden tasolle. (von Bagh 2002, 33.) Työssämme esiintyy kollaasinomaisia osia, esimerkkinä mainittakoon muutamat historiikin sivut, jotka on rakennettu kollaasin periaatteiden mukaisesti useasta osasta. Näitä osia kuitenkin yhdistää tietty asia, mikä saa katsojan tarkastelemaan isompaa kokonaisuutta. Täysin tätä työtä ei voida kollaasiksi laskea, koska se sisältää useampia elementtejä kuin kollaasin määritelmä antaa ymmärtää.

Tutkiessa eri vanhasta materiaalista koostettavia uusia tuotoksia, voidaan todeta, että omasta työstämme löytyy eniten montaasin ja kompilaation piirteitä. Työssämme on kompilaationkin merkkejä, erotuksena mainittakoon omaperäisyys, jota työstä löytyy. Myös usean eri kuvaajan materiaali kuuluu kompilaation piirteisiin. Montaasista puolestaan voidaan valikoida omaperäisyyden lisäksi yhdistettävät elementit, kuten tekstit, äänet ja valokuvat.

2.2 Ilman valokuvaa ei olisi elokuvaa

Valokuvan keksiminen teki lopun taiteen pakonomaisesta todellisuuden jäljittelystä. Maalaustaide yritti luoda illuusion todellisuudesta, mutta vasta valokuva ja elokuva pystyivät täyttämään todellisuuden jäljittelyn vaatimukset. (Bazin 1990, 15.)

1800-luvulla tapahtunut keksintöjen aalto mahdollisti valokuvan ja elokuvan syntymisen. Daguerre ja Niepce kehittivät 1820-luvulla ensimmäisen käyttökelpoisen valokuvausmenetelmän. Tämä loi pohjan myös elokuvan toteutuksen mahdollistavalle tekniikalle. Valokuva antaa siis olemassa olollaan mahdollisuuden myös liikkuvalla kuvalla. Pohjimmiltaan elokuva perustuukin kuville, sillä nähdessämme 16–24 liikkumatonta kuvaa sekunnissa tapahtumaketjun tapaisesti, miellämme sen liikkuvaksi kuvaksi. Tätä kutsutaan jälkikuvailmiöksi, jonka havaitseminen oli edellytys elokuvan keksimiselle. (von Bagh 2004, 17, 20.)

Opinnäytetyömme sisältää valokuvia, joita elävöitetään lisäämällä liikettä. Efektit toimivat ikään kuin kamerana, joka rajaa kuvaa ja liikkuu kohteesta toiseen. Tarkoituksena ei ole saada aikaan varsinaista liikkuvaa kuvaa vaan lainata elementtejä

liikkuvalta kuvalta, jotta valokuvat voidaan esitellä katsojalle diaesitystä huomattavasti mielenkiintoisemmalla tavalla. Työssämme valokuva lainaa osia elokuvamaailmalta ja hyödyntää sen toimintamalleja.

2.3 Videon määritelmä

Sana video tulee latinankielestä ja tarkoittaa *nähdä*-verbiä. Videolla yleisesti tarkoitetaan tiettyä sähköistä prosessia, jolla kuvasignaali saadaan muodostettua, tallennettua ja siirrettyä. Sähköisiä signaaleja käsitellään siten, että niistä saadaan liikkuvia kuvia. Tällaista videojärjestelmää käytetään esimerkiksi televisiolähetysten tuottamiseen. Video voidaan tulkita myös audiovisuaaliseksi tiedotusvälineeksi, koska se voidaan esittää useassa eri muodossa, kuten videokasetilta ja DVD:ltä. (Ranta 2002 [viitattu 8.4.2010].)

Elokuvan tavoin digitaalinen videokin koostuu kuvista eli frame'istä, jotka esitetään peräkkäin riittävällä nopeudella. Tämän seurauksena silmä ei osaa erottaa yksittäisiä kuvia, vaan tulkitsee sen liikkeeksi. Esitysnopeutta kutsutaan kuvanopeudeksi ja niitä on käytössä useita erilaisia. Euroopassa yleisesti käytetty videon kuvanopeus on 25 kuvaa sekunnissa ja sitä käytetään PAL-järjestelmässä. Filmille kuvattavassa materiaalissa yleisin kuvanopeus on 24 kuvaa sekunnissa. (Levy 2001, 14.)

3 HISTORIIKKI TYÖPÖYDÄLLE

3.1 Historiikin lähtökohta

Huhtikuussa 2009 saimme sähköpostiin ilmoituksen, jossa Seinäjoen Tangomarkkinat Oy etsi markkinointimateriaalin tekijöitä juhlavuodelle 2009 sekä valokuvista koostuvan historiikin tekijöitä. Ilmoitimme ohjaavalle opettajallemme Jukka Saarelle halukkuudestamme tehdä valokuvista, musiikista ja kertojan äänestä koostuvan historiikin ja vielä saman kuukauden aikana pidimme aiheesta palaveria Tangomarkkinoiden toimitusjohtajan Pekka Leinosen ja Jukka Saarelan kanssa. Palaverissa käytiin läpi historiikin tarve, alustava aikataulutus sekä meidän että asiakkaan tehtäväjako. Osan materiaalista Leinonen antoi meille heti. Käsikirjoituksen oli tässä vaiheessa tarkoitus tulla tilaajalta ja meidän oli tarkoitus vastata toteutuksesta ja ulkonäöstä. Sisältötoiveista ja yhteyshenkilöistä käytiin myös ensimmäisessä palaverissa keskustelua. Historiikki tehtiin siis tilaustyönä Tangomarkkinoille, koska edessä oli 25. juhlavuosi. Tangomarkkinat halusi antaa historiikin lahjaksi yhteistyökumppaneilleen. Historiikkia olisi tarkoitus käyttää myös markkinointimateriaalina.

Tangomarkkinat on yksi suurimmista tapahtumista Suomessa. Viime aikoina tapahtuma on pyrkinyt nuorentamaan imagoaan. Tämä muutos vaikutti myös työmme ilmeeseen. Pyrimme yhdistämään historiikin ulkoasuun sekä efektimaailmaan sopivassa määrin tyylikästä ja nuorekasta ilmettä. Tärkeimpiin arvoihin Tangomarkkinat [viitattu 19.4.2010] luettelevat tunnelmallisuuden, vaikuttavuuden sekä kestävän kehityksen. Tunnelmallisuus olikin yksi tärkeimmistä perusteista kuvia valitessamme ja se vaikutti jokaisen aihe-alueen kuvavalintoihin. Vaikuttavuus näkyy eteenkin arvokkaissa juhlamenoissa ja sitä korostetaan historiikin loppuvaiheessa, jolloin uusien tähtien matka menestykseen alkaa. Kestävä kehitys tulee työssämme ilmi vanhoja ja uusia kuvia rinnastettaessa. Tapahtuma on laajentanut toimintaansa vuosien varrella ja se näkyy muun muassa oheistoiminnan lisääntymisenä.

Historiikin ensimmäinen version piti olla valmis kesän 2009 Tangomarkkinoille esitettäväksi. Aloitimme tuotantosuunnitelman työstön heti toukokuussa, mutta loppujen lopuksi varsinaiseen työhön jäi vain kaksi viikkoa aikaa, sillä kesäkuussa vastuu käsikirjoituksesta siirtyi meille. Tällöin työ koostui yksinkertaisista ristikuvista ja aikajana eteni vuosittain. Materiaali selvennettiin historiikiksi siten, että jokaisen vuoden vaihtuessa väliin tuli sama yleisökuva ja vuosi, josta seuraavat kuvat tulisivat kertomaan. Mukaan tarinaa elävöittämään liitettiin kertojan ääni sekä musiikkia, jotka Tangomarkkinat Oy toimitti meille. Tarinankertojana ja tekstin käsikirjoittajana toimi tilaajan toivoma henkilö Ilkka Heiskari, joka on kirjoittanut myös kirjan *Tango d'amor. Tangomarkkinat 10 vuotta*.

Kun kesän 2009 Tangomarkkinoita varten tehty työ oli saatu päätökseen, pysytimme aloittamaan lopullisen työn suunnittelun. Ensimmäisessä versiossa oli ilmennyt yksi iso ongelma; kuvat ja kertojan tarina eivät sopineet yhteen. Keskustelimme asiasta tilaajan kanssa ja tulimme siihen tulokseen, että lopullisessa versiossa ääni- ja kuvamaailman täytyy tukea toisiaan. Tilaaja halusi, että me tekisimme kuvallisen työn ensin valmiiksi ja he tekisivät tai mahdollisesti teettäisivät uuden kertojan tarinan meille kuvallisen materiaalin perusteella. Ehdotimme valokuva-albumimaista ulkoasua ja 3-4 kuvaa aina yhtä albumin sivua kohti. Eteneminen tapahtuisi edelleen vuosittain. Tilaaja puolestaan toivoi vauhdikkaampaa etenemistapaa ja sen johdosta ehdotimme erilaisia aihepiirejä kuten yleisöä, esiintyjä ja tiettyjä henkilöitä. Tilaaja oli tyytyväinen tähän ideaan. Tilaajan puolelta toivottiin, että oheistoimintaa tuotaisiin esiin eli kaikkea sitä, mitä tapahtuu esiintymislavojen ulkopuolella, kuten lavatangon SM-kilpailua, tangoparaatia ja katutansseja. Sävellys- ja sanoituskilpailu aihepiiriin toivottiin näkyville myös kilpailua varten sävellettyjen kappaleiden nuotteja.

3.2 Selkeyttä suunnitelmiin

Silfverberg (2001, 12) luettelee onnistuneen projektisuunnittelun perusteet seuraavasti: tavoitteenasettelun täytyy olla selkeä ja todenmukainen, jotta saavutetaan määritetyt tavoitteet. Aikataulukus täytyy olla realistinen ja selkeästi määritelty, samoin osapuolten vastuunjako. Resurssit täytyy myös selkeyttää, jotta ne ovat suh-

teessa tavoitteisiin. Projektin alussa nämä määritelmät olivat pääpiirteittäin selkeitä. Vastuujako oli tässä vaiheessa jaettu siten, että toteutuksen tulisi olla meidän vastuullamme ja materiaalien toimitus sekä tarvittavan äänimateriaalin teko tilaajalla. Aikataulutuksenkin oli suunniteltu selkeästi ja pienille venähdyksille oli jätetty varaa. Silfverbergin (2001, 14) mukaan aikataulut ovat usein sidottuja rahoittajan eli tässä tapauksessa tilaajan rahoitusta koskeviin säädöksiin, jotka saattavat rajoittaa projektin järkevää suunnittelua ja sen toteutumista sovitussa aikataulussa. Projektissamme ei käytännössä tarvittu rahoitusta, mutta juuri sen puuttuminen vaikutti aikatauluun merkittävästi.

Suunnittelun tyypillisimmiksi puutteiksi Silfverberg (2001, 7) laskee muun muassa esiselvitysten laiminlyönnin ja suunnitelmien rakenteeseen liittyvän huonon hallintakyvyn. Hänen mukaansa tavoitteenasetteluun vaikuttaa käytännönläheisten suunnittelumenetelmien sekä ohjeiden puute. Suunnitellessa työtämme täytyi meidän tehdä esiselvitys Seinäjoen Tangomarkkinoista, jotta kuvien merkitys ja tapahtuman taustat selkiytyisivät. Kokonaisuutta suunnitellessa täytyi tilaajan toiveita ottaa huomioon, jotta työ muodostaisi halutun sisällön.

Silfverberg (2001, 59) korostaa myös sidosryhmien roolien ja vastuu-alueiden merkitystä sekä niiden selkeää jakoa. Pienetkin epäselvyydet ja ristiriidat vaikuttavat projektityön vaatimaan tehokkaaseen päätöksentekoon. Työryhmien vastuualueet tulisi sopia erikseen ja selkeästi sekä yhteydenpito työryhmien välillä tulisi olla säännöllistä, jotta saisimme työllemme halutun linjan ja osapuolten toiveita kuultaisiin. Kokonaisuudessaan projektin onnistumisen kannalta on suunnitelman oltava selkeä ja perusteellisesti tehty.

3.2.1 Tavoitteet selkeiksi ja tuotanto käyntiin

Yhteisenä tavoitteena sekä meillä, että tilaajalla eli Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:llä oli saada aikaan laadukkaasti tuotettu historiikki asiakkaan käyttöön liikelahjaksi ja markkinointimateriaaliksi. Tilaajan tavoitteena oli saada 10–15 minuutin mittainen historiikki oman yrityksensä 25-vuotisen taipaleen tapahtumista ja niiden

kohokohdista. Meidän tavoitteenamme oli käyttää itsellemme uusia työskentelymenetelmiä ja suorittaa osuutemme projektista mahdollisimman itsenäisesti. Tärkeimpinä henkilökohtaisina tavoitteinamme pidimme suunnittelu- ja organisointitaitojen kehittämistä sekä käytettävien laitteistojen laajempaa tuntemusta. Tavoitteenamme oli myös oppia meille entuudestaan tuntemattoman After Effects -ohjelman käyttö, jolla tuotanto pääasiassa toteutetaan. Uudet työskentelymenetelmät ja suuri vastuu työstä antoivat meille hyvän mahdollisuuden laajentaa ammattitaitoamme ja kehittää jo olemassa olevia taitoja.

Työn tavoitteiden ollessa selkeät voitiin projektin suunnittelu laittaa käyntiin. Esi-tuotanto koostui tuotantosuunnitelman, käsikirjoituksen ja kuvakäsikirjoituksen tekemisestä sekä ulkoasun suunnittelusta. Päädyimme albumimalliseen ratkaisuun, jossa teos alkaa kannesta siirtyen koristeellisille sivuille, joissa kuvia on vähintään kolme sivua kohden. Kuvat jaettiin tietyin aihepiirein sisältäen tärkeitä henkilöitä, laulu- ja tanssikiilpailuja, tapahtuman oheistoimintaa sekä yleistä tunnelmaa. Esi-tuotantovaiheessa opettelimme myös After Effects -ohjelman käyttöä.

Varsinainen tuotantovaihe alkoi albumin sivujen työstöllä ja kuvien muokkauksella. Kuvat pienennettiin pohjille sopiviksi ja niihin lisättiin grafiikkaa, kuten kehyksiä ja tekstiä. Valmiit sivut siirrettiin After Effects -ohjelmaan, jossa kuvasivuja lähdettiin elävöittämään ja yhdistämään efektien avulla. Efekteinä käytimme muun muassa sivunkääntöä sekä erilaisia zoomauksia ja häivytyksiä. Tehostetut kuvasivut muutettiin tämän jälkeen mov-tiedostoiksi ja siirrettiin Avid Media Composer -leikkausohjelmaan yhdistettäväksi. Tämän jälkeen työhön lisättiin musiikki ja kertojan ääni.

Jälkituotantoon kuului historiikin julkaisu DVD-formaatissa, kansien ja valikoiden toteutus sekä dokumentaation tekeminen. Normaalisti elokuva- ja televisiotuotannoissa editointivaihe lasketaan jälkityöksi. Työssämme se kuuluu kuitenkin tuotantovaiheeseen, koska kompilaatioelokuvan perusperiaatteen mukaisesti käytettävä materiaali on vanhaa ja muiden tuottamaa.

3.2.2 Haasteet

Yksi suurimmista haasteista tämän projektin aikana oli saada erikokoiset kuvat siirrettyä laajakuvasuhteeseen ja visuaalisesti toimiviksi. Emme olleet aikaisemmin tutustuneet koulussa tai sen ulkopuolella siihen, miten valokuvat sijoitetaan liikkuvaan maailmaan. Työskentelyssä käytetty After Effects -ohjelma oli meille entuudestaan tuntematon, joten sen opetteleminen lyhyessä ajassa toi lisää haastetta projektiin. Visioiden toteuttaminen vaati näin ollen useampaa kokeilua ennen kuin sopiva ratkaisu löytyi. Valitsimme kuitenkin kyseisen ohjelman työskentelyvälineeksi suositusten perusteella. Kokeilimme myös historiikin työstämistä meille tutulla editointiohjelmalla, mutta päädyimme tekemään koko efektimaailman After Effectsillä sen käyttöominaisuuksien vuoksi.

Opinnäytetyön aloitusajankohta oli haasteellinen, koska aloitimme työskentelyn kesällä ja opiskeluun sisältyvä työharjoittelu ajoittui syksylle. Tällöin tiemme suuntasivat toiseen kaupunkiin ja pois käytettävien laitteistojen äärestä. Kesäaikaan elilomien kynnyksellä oli myös vaikeampi saada ongelmatilanteisiin, kuten laitteistolisiin kysymyksiin apua.

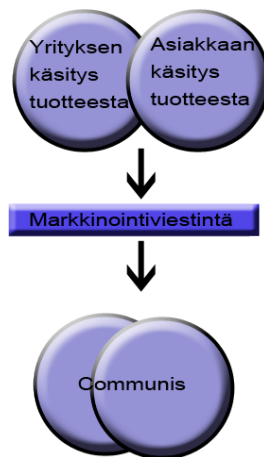
3.3 Historiikki osana markkinointia

Tangomarkkinat Oy on erittäin tunnettu tuotemerkki Suomessa ja se herättää varmasti ihmisissä erilaisia mielikuvia. Tapahtuma on kokenut suuria muutoksia viime aikoina. Näkyvin muutos tapahtui vuonna 2009, jolloin 22 vuotta säilynyt käytäntö kahdesta kuninkaallisesta muutettiin ja tapahtumassa valittiin alkuvuosien tapaan vain yksi kuninkaallinen. Muutosta on havaittavissa myös imagossa, jota Tangomarkkinat pyrkii nuorentamaan. Tämä historiikki esitteleekin Tangomarkkinat hie- man nuorekkaammalla ja vauhdikkaammalla tavalla, jolloin pystytään vaikutta- maan ihmisten mielikuvaan tapahtumasta.

Mainonta kuuluu markkinointiviestinnän osatekijöihin ja sen periaatteita voidaan hyödyntää myös historiikissa. Mainonnalla pyritään pitkäaikaisiin vaikutuksiin kuten informaation välitykseen, mielikuvien, mielipiteiden ja asenteiden muodostumi-

seen tai vahvistamiseen. Sen avulla pyritään myös ostoaikomuksien synnyttämiseen ja ostojen aikaansaamiseen. Lyhyesti sanottuna mainonnalla pyritäänkin: *informoimaan, suostuttelemaan* (vakuuttamaan) ja *muistuttamaan*. (Vuokko 1997, 92.) Tämän työn mainonnallinen sisältö kattaa mielestämme piirteitä kaikista kolmesta luokasta. Historiikki *informoi* sen katsojia asioilla, joita he eivät välttämättä tienneet ja samalla se pyrkii *vakuuttamaan* katsojan tapahtuman monipuolisuudesta. Se pyrkii myös *muistuttamaan* tapahtuman pitkistä juurista ja sen suosiosta.

Markkinointiviestinnän päämääränä on saada aikaan lähettäjän ja vastaanottajan välille jotain yhteistä. Tässä tapauksessa yhteinen käsitys pyritään luomaan tuotteen imagosta. Alla oleva kuva (KUVA1) havainnollistaa lähtökohtatilannetta, jossa yrityksen kuva omasta tuotteestaan ja asiakkaan kuva yrityksen tuotteesta ovat vain osittain samoja. Markkinointiviestinnän onnistuessa käsitykset lähenevät toisiaan. (Vuokko 1997, 13.)

KUVA 1. Markkinointiviestinnän onnistuminen (Vuokko 1997, 14).

3.4 Materiaali ohjaa tekijöitä

Aiheenamme on yksinkertaisuudessaan yrityksen historian referointi. Materiaali on kerätty 25 vuoden ajalta, joten tarkoituksenamme oli luoda vanhasta kuvamateriaalista kokonaisuus, joka tuo koko historian uudella tavalla esille. Tämä luokin raamit kompilaatioelokuvan peruseriaatteelle. Emme voineet vaikuttaa kuvien sisältöön, joten käsikirjoitus täytyi rakentaa kuvien ehdoilla. Tämä ei kuitenkaan tarkoittanut sitä, että olisimme olleet kahlittuja tiettyyn toimintatapaan. Kuvien tun-

nelmaan ja katselukokemukseen voidaan vaikuttaa paljon tavalla, jolla kuvat tuodaan työssä esille. Saraste (1980, 179) kertoo teoksessaan, miten kuvia käyttämällä voidaan vaikuttaa katsojan mielikuviin:

Kuvien herättämiin assosiaatioihin voidaan vaikuttaa siten, miten kuvia käytetään, ovatko kuvat lähellä toisiaan ja miten tekstiä tullaan työssä käyttämään. Nämä ovat tärkeitä kysymyksiä sisällön valinnassa, sillä kyseiset seikat vaikuttavat siihen, mitä katsoja kuvassa näkee ja mitkä hän kokee tärkeäksi sekä mitkä asiat hänelle korostuvat.

Historiikin aihealueet muodostuivat siis käytettävän materiaalin ehdoilla. Joitain erityisiä kuten Heikki Hietamies -osio valittiin, koska koimme hänen olevan tärkeä henkilö Tangomarkkinoiden historian kannalta. Hänestä oli myös maininta ensimmäisen version kertojan tarinassa. Muutamat aihealueet tulivat toivomuksena suoraan tilaajalta, näistä esimerkkeinä *Tunnelmaa-* ja *Lavatango*-osiot. Tilaaja halusi tuoda esiin Tangomarkkinoiden olevan muutakin kuin laulukilpailu. Aihealueiden jako tapahtui kuitenkin suuriltaosin siten, että valitsimme Tangomarkkinoiden arkistoista parhaimman näköiset kuvat, jotka koimme oleellisiksi ja tunteita herättäviksi. Näiden kuvien perusteella mietimme millainen jako niiden välille olisi sopiva. Kuvien ja aihepiirien valinnassa hyödynsimme oman harkintakyvyn lisäksi poimimme taustatietoa.

Jouduimme työskentelemään lähes täysin tilaajan aikataulun mukaan, koska työn materiaali tuli suoraan Tangomarkkinoilta. Työssä voi olla hyvin vaikea päästä eteenpäin, jos työn kannalta keskeistä materiaalia joudutaan odottamaan. Isolla yrityksellä saattaa olla niin paljon muutakin toimintaa samanaikaisesti, että ne menevät helposti tämän kaltaisen projektin edelle. Yritys ei välttämättä ole varautunut siihen, että projekti vaati myös heiltä aikaa ja sitoutumista. Hankkeistetun opinnäytetyön ongelma onkin se, että työ on tilaajalle hyvin usein ilmaista. Tästä syystä aikataulua on helpompi venyttää. Opiskelijan kannalta tilanne on hankala, koska opinnäytetyö olisi tarkoitus tehdä tietyn ajan sisällä ja näin ollen valmistuminen on osittain myös tilaajan käsissä.

3.5 Valokuva ja uskottavuusongelma

Valokuva rajaa todellisuuden kuvaushetkellä. Kuva ei ole koskaan objektiivinen, koska kuvaaja tallentaa maailmasta aina oman näkemyksensä ja tuolla kuvalla hän haluaa vaikuttaa katsojan näkemyksiin. Katsoja täydentää kuvaa aina omasta lähtökohdastaan. Kuva irrotetaan kuvaushetkellä historiallisesta ja ajallisesta jatkumosta, mutta merkitys syntyy vasta, kun kuva liitetään takaisin osaksi historiallista prosessia. Voidaan ajatella, että lainaamme kuvalle menneisyyden ja tulevaisuuden antaessamme valokuvalle merkityksen. (Keskinen [viitattu 5.4.2010].) Kuvan merkitys on jokaiselle katsojalle erilainen, sillä hän peilaa sitä henkilökohtaisten kokemusten valossa.

Keskustelu valokuvan identiteetistä on kasvanut teknologian kehittyessä. Digitalisoituminen nähdään esimerkiksi valokuvan totaalisena rapistumisena, muodonmuutoksena tai sen loogisena seurauksena tai näiden yhdistelmänä. Näkökulmia on monia, mutta muutos on kuitenkin nähtävissä. (Elo 2005, 40–41.) Valokuva toimii uskottavuusongelmista huolimatta tärkeänä todistusaineistona.

Valokuvien uskottavuus on ongelma, koska kuvaa voidaan käyttää todistamaan mahdollisesti tarinoita. Edellytyksenä on kuitenkin se, että katsojat ovat halukkaita niihin uskomaan. (Saraste 1980, 185.)

Omassa työssämme täytyi harkita tarkkaan kuvankäsittelyn käyttöä, jotta kuvien uskottavuus säilyisi. Efektejä lisätessä kuvien merkitystä toisaalta ohjailaan, mutta kuvien sisältö pidetään samana ja liika vääristelyä pyritään välttämään. Kuvien avulla kerrotaan kuitenkin tapahtuman historiasta, jolloin kuvissa esitettyjen tapahtumien tulisi olla uskottavia ja todellisia. Tangomarkkinoiden tunnettavuus kasvat-
taa myös uskottavuuden tärkeyttä.

Hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi kuvankäsittelyohjelmalla voitiin tehdä parannuksia, jotka eivät kuitenkaan aiheuttaneet merkittäviä muutoksia kuvien sisältöön. Kuvankäsittelyohjelmalla korjailtiin alkuvuosien mustavalkoisia kuvia, joista poistettiin pahimpia skannauksesta aiheutuneita jälkiä. Kuvakokoja täytyi myös muuttaa, jotta ne soveltuisivat laajakuvasuhteeseen ja käytettävään kuvapohjaan.

Kollaasikuvissa osittain päällekkäin menevät kuvat rajautuvat sommittelusyistä, mutta näillä rajauksilla ei kuitenkaan pyritty peittelemään totuutta.

Täydellisen uskottavuuden tavoittelu oli kuitenkin mahdotonta tämänkaltaisessa työssä, sillä tapahtumasta oli tarkoitus näyttää sen parhaimmat puolet. Kuvien valintaprosessissa lopulliseen työhön päässeet kuvat ylittivät muut kuvat tunnelmansa, sisältönsä tai tilannekohtaisen sopivuutensa ansiosta. Esimerkiksi katutanssikuvia valitessa kiinnitimme huomiota ihmismäärään ja iloiseen tunnelmaan. Tästä syystä tämän osa-alueen kuvista karsiutuivat ensimmäisenä ne kuvat, joissa ihmisiä oli vähemmän tai tunnelma ei välittynyt katsojalle halutulla tavalla. Kuvia valitessa täytyi pitää mielessä myös historiikin mahdollinen käyttötarkoitus markkinoinnissa, jolloin positiivisten mielikuvien luominen korostui entisestään.

4 KESKEISET TOIMINTAMENETELMÄT

4.1 Kuvien valinta

Saimme Tangomarkkinoilta kymmenittäin CD-levyjä, jotka kaikki olivat täynnä kuvia tapahtumasta vuosien varrelta. Kuvien läpikäyminen vei paljon aikaa ja asiaa hankaloitti vielä se, että emme tienneet kuvien taustoja tai mitkä kuvat olivat erityisen tärkeitä. Tilaaja kuitenkin halusi, että historiikkiin saataisiin tuore näkökulma ja siksi he eivät nähneet tarpeellisena valita kuvia itse tai perehdyttää meitä sen enempiä Tangomarkkinoiden historiaan. Ennen kuvien läpikäymistä keräsimme tietoa yrityksen historiasta ja valitsimme tätä tietoa apuna käyttäen aluksi meidän mielestämme oleellisia, hyvän näköisiä, mielenkiintoisia ja tunteita herättäviä kuvia. Historiikin kohderyhmänä ovat pääasiassa asiakkaan yhteistyökumppanit, joten heidän kiinnostuksen kohteensa oli huomioitava myös kuvien valinnassa. Tapahtuman tärkeimpien osa-alueiden ja tunnelman tuli myös tästä syystä olla selkeästi esillä.

Ensimmäisen karsinnan jälkeen pohdimme oliko kuvissa toistoa tai olivatko jotkut kuvat liian irrallisia. Toisen karsinnan jälkeen tapahtumalle tärkeät ja oleelliset aihepiirit alkoivat hahmottua. Laitoimme samaa aihealuetta edustavat kuvat samaan kansioon ja annoimme kansioille aihealuetta kuvaavat nimet. Kansioissa oli tässä vaiheessa vielä runsaasti karsittavaa. Meidän täytyi muistaa, että olimme tekemässä vain 10–15 minuutin mittaista historiikkia, joten kaikkea ei tuossa ajassa ehtisi näyttää. Yritimme löytää mahdollisimman moneen aihealueeseen kuvia eri vuosilta. Tilaajan toiveesta emme kuitenkaan keskittyneet liikaa siihen, että jokainen vuosi olisi edustettuna, vaan keskipisteenä olivat kuvat, joista tunnelma välittyi erityisen hyvin. Aihealueet sinänsä muokkautuivat lopulliseen muotoonsa suhteellisen varhaisessa vaiheessa. *Finalistit* oli ainut aihealue, joka karsittiin pois asiakkaan toiveesta. Valitut kuvat jaettiin seuraavanlaisiin aihepiireihin:

Rakennusvaihe koostuu kuvista, joissa tapahtuma-aluetta rakennetaan ja väkeä alkaa vähitellen saapua paikalle. Tämä aihealue otettiin mukaan siksi, että se oli

hyvä aloitus historiikille ja se kuvastaa samalla myös itse tapahtuman lähtölaskennan alkamista.

Tangoparaati -aihepiirin kuvissa perinteeksi muodostunut Tangomarkkinoiden kulkue on liikkeellä. Mukana on erilaisia esityksiä, kuten orkesteri soittamassa, finalistien lauluesitys, tanssiesitys ja yleistä Tangoparaatin tunnelmaa. Tämä osio oli luonnollinen jatke ensimmäiselle aihepiirille, koska kulkue kuvaa hyvin itse tapahtuman käynnistymistä.

Heikki Hietamies, Tangomarkkinoiden vakiojuontaja vuoteen 2000 saakka on kolmannen osion päähenkilö. Kuvia löytyy vuodesta 1988 aina vuoteen 2006. Hän on suosittu ja pidetty juontajapersoona, joten katsoimme parhaaksi antaa hänelle oman osion historiikista.

Laulajat -aihepiiri sisältää kuvia eri vuosien finalisteista ja voittajista laulamassa yksin tai kuorossa. Tangolaulukilpailu on kuitenkin Tangomarkkinoiden pääaihe, joten meidän mielestämme oli erittäin tärkeää, että laulamiseksi ja laulajille omistettiin erillinen osio.

Katutanssit koostuu toivotusta Tangokadun yleistunnelmasta, sisältäen tanssivaa yleisöä ja innokkaimpien taivutuksia. Kuvamateriaalia katutansseista oli paljon ja tämän osa-alueen suosio itse tapahtumassa on selvästi kärkipaikoilla.

Urheilullinen oheistoiminta -aihealueen albumisivuissa on kuvia Tangomarkkinoiden järjestämästä pesäpallo-ottelusta, Tangohölkätapahtumasta, Tangoraveista, Leena ja Åke Blomqvistin tanssikoulusta sekä Ilmatangon SM-kisoista. Tangon yhteydessä järjestetään paljon urheilullista oheistoimintaa, joten tämä aihealue oli tilaajan toiveet huomioon ottaen luonnollinen valinta.

Lasten Tangot koostuu kuvista, joissa lapsille on järjestetty Tangomarkkinoiden yhteydessä toimintaa, kuten karaokea, konsertteja ja omat tangolaulukilpailut. Tangomarkkinat on pääasiassa aikuisten juhla, mutta saamamme kuvamateriaalin perusteella myös lapset on tapahtumassa otettu hyvin huomioon. Tästä syystä lapset saivat lyhyen osion historiikista.

Golden Stars laulukilpailu järjestettiin Tangomarkkinoiden yhteydessä vuosina 2003–2004. Tämä kilpailu on jäänyt hyvin ihmisten mieleen sen lyhytkestoisuudesta huolimatta ja siksi se on saanut osansa historiikista.

Sävellyksiä ja sanoituksia -osion kuviin pääsi mukaan voittajia muutamalta vuodelta Sävellys- ja Sanoituskilpailusta. Tässä osiossa vilahtavat tilaajan toiveesta myös nuotit tangoista Yön Kuningatar ja Taivas Salamoi. Kyseinen kilpailu on tärkeä mainita Tangomarkkinoiden yhteydessä, koska sen avulla monet tangolaulut ovat tulleet tunnetuksi.

Lavatangot eli lavatangon SM-kilpailut on iso osa Tangomarkkinoiden oheistoimintaa ja sen esiin tuomista toivottiin. Kuvat koostuvat kilpailijoista, vaikuttavista taivutuksista, voittajien tuuletuksista sekä heidän poseerauksistaan.

Tunnelmaa -kuvat nimensä mukaisesti tuovat esille tapahtuman yleistä tunnelmaa. Tätä osiota haluttiin erityisesti korostaa ja siksi se on myös koko historiikin pisin osuus. Mukana on paljon kuvia kävijöistä niin Tangokadulta kuin yleisöstä. Näillä kuvilla pyritään välittämään tapahtuman tunnelma katsojalle asti.

Esiintyjät -osio sisältää kuvia Tangomarkkinoilla esiintyneistä artisteista ja bändeistä. Mukana on kuvia laajasta esiintyjäkaartista, joista mainittakoon esimerkkinä Agents, Antti Tuisku ja Paula Koivuniemi. Jokaisessa isossa tapahtumassa täytyy olla mukana suosittuja ja tunnettuja esiintyjiä ja siksi tällä osiolla on mielestämme selvä paikka historiikissa. Tunnetut kasvot saattavat herättää katsojassa myös erityisiä muistoja vuosien varrelta.

Showtime -osion kuvat koostuvat pitkälti näytelmistä, konserteista ja muista viihdeesityksistä, jotka on järjestetty Tangomarkkinoita varten. Tämä osio on mukana muun muassa hauskojen kuvien ja monipuolisuutensa ansiosta.

Arvovieraita -osio sisältää kuvia tapahtumassa vierailleista presidenteistä sekä ministereistä. Mukana on myös miljoonas ja 1,5 miljoonas kävijä, jotka otettiin mukaan tilaajan toiveesta. Arvovaltaisten henkilöiden vieraileminen Tangomarkkinoilla lisää tapahtuman merkittävyyttä ja siksi on oleellista tuoda tätä asiaa esiin.

Rakkautta vain -aihepiirissä on tapahtuman aikana naimisiin menneitä kuninkaallisia ja muita rakkauden täyteisiä kuvia. Tämä osio otettiin mukaan sen tunnelmallisuuden ja yllätyksellisyyden ansiosta.

Voittajat -osa-alue sisältää kuninkaallisia eri vuosilta kruunauksensa jälkeisinä hetkinä. Voittajia ei näytetä kronologisessa järjestyksessä, koska osa voittajista tulee esille vasta kahdessa seuraavassa osiossa.

Tuuletukset -osio sisältää kuvia, joissa kruunatut reagoivat eri tavalla voiton julkistamisen jälkeen, kuten tuulettavat, itkevät sekä iloitsevat. Tämän osion halusimme erottaa *voittajat* -osiosta, koska esittämällä ne peräkkäin vahvat reaktiot korostuvat.

Shampanjaa -kuvissa kuninkaalliset avaavat voiton kunniaksi pullon kuohuvaa mitä erikoisimmin ilmein tai kohottavat maljan voitolleen. Jokavuotiseen rituaaliin, shampanjapullon avaamiseen kulminoituu helpotus ja odotuksen loppuminen. Se on myös merkki siitä, että tapahtuma alkaa olla siltä vuodelta ohi. Nämä kuvat olivat mielestämme hyvä lopetus historiikille.

4.2 Kuvat liikkuviksi

Valokuvien näyttäminen televisioruudulla ei ole aivan yksinkertaista. Televisiossa kuvaelementtien suhde ei vastaa tietokoneen kuvaruudulla nähtäviä mittasuhteita. Tietokoneen monitorilla vaaka- ja pystysuunnassa sijaitsevien pikseleiden lukumäärien suhde täsmää kuvaruudun leveyden ja korkeuden kanssa. Televisioruudussa kuvaelementtien suhde ei vastaa kuvaruudun mittasuhteita ja tämän vuoksi kuvat venyvät televisiossa enemmän kuin tietokonemonitorilla. (Jokinen 2004, 80.) Erikokoisten kuvien siirtäminen laajakuvasuhteeseen vaati esituotantovaiheessa meiltä paljon aikaa. Oikeiden kokojen löytäminen oli paljon vaikeampaa kuin osasimme odottaa. Kuvat näyttivät venyneiltä vaikka yritimme noudattaa yleisiä ohjeita ja apukokoja. Kysyimme apua tähän ongelmaan usealta henkilöltä, mutta vasta lukuisien kokeilujen jälkeen löysimme oikean ratkaisun vinkin avulla.

Kuvapohja sekä kuvat tuli tehdä riittävän suuriksi, jotta laatu pysyisi liikettä tehdesäkin mahdollisimman hyvänä. Resoluutioon täytyi kiinnittää erityistä huomiota myös siksi, että tiesimme jo alkuvaiheessa käyttävämme esityksessä zoomausta tehokeinona joidenkin kuvien osalta. Emme kuitenkaan vielä tässä vaiheessa olleet varmoja, mitkä kuvat valikoituisivat zoomattavaksi, joten teimme kaikista kuvista resoluutioltaan riittävän suuria. Kuvapohjien suunnittelussa piti ottaa huomioon se, että televisioruutu karsii noin viisi prosenttia korkeudesta ja leveydestä, laitteesta riippuen. Tekstit tuli sijoittaa vielä toiset viisi prosenttia sisemmäs. Tällä tavalla varmistetaan tekstien näkyminen terävänä myös lopputuotteessa. (Jokinen 2004, 82.) Jouduimme useampaan otteeseen asettelemaan kuvat uudelleen, koska kuvista leikkautui häiritsevästi jotain pois. Emme löytäneet kuvankäsittelyohjelmasta television kuvaruutua vastaavia apulinjoja, joten kuvien sommittelu tehtiin silmämääräisesti. Olisimme toki voineet mittaamalla rajata tarvittavan alueen pois, mutta luotimme ehkä liikaakin silmämääräiseen mittausmenetelmään.

Valokuvista saadaan liikkuvia editointiohjelmasta löytyvien efektien avulla. Niitä käyttäen määritellään kuvien kesto, rajaus ja miten kuvat tulevat ruudulla esiin. Liikkeen nopeudella pystytään vaikuttamaan katselukokemukseen ja tunnelmaan. Kuvien rajauksella tuodaan yksityiskohtia esiin tai tarkastellaan esimerkiksi useampaa kuvaa kerrallaan, jolloin katsoja saa vapauden poimia kuvista haluamansa kohteen. Ero kollaasimaisuuteen on tässä se, että katsojan huomio kiinnitetään kokonaisuuden sijaan yksityiskohtiin.

Kuvissa käytettävien efektien valintaan tuli kiinnittää erityistä huomiota. Liian monimutkaisten efektien käyttäminen olisi vienyt huomiota pois itse kuvista ja ainoastaan yksinkertaisten efektien käyttö ei taasen olisi saanut aikaan haluttua lopputulosta. Kuvien elävöittämisessä tarvittiin siis toimivia ja yllätyksellisiä, mutta sopivassa suhteessa yksinkertaisia efektejä. Sivunkääntöefekti oli luonnollisesti tärkeässä roolissa, koska historiikin ulkoasun lähtökohtana on valokuva-albumi (KUVVA2). Sitä käytettiin jokaisen osa-alueen vaihtuessa. Pyrimme käyttämään sivunkääntöefektiä tehokeinona ja selkeyttäjänä. Siirtymäefektejä voidaan käyttää ikään kuin pilkkuna tai pisteenä asiakokonaisuuksien välillä. Niillä voidaan korostaa kohtauksen alkua tai loppua tai käyttää niitä erilaisina välikkeinä. (Levy 2001, 82–83.) Sivunkääntö piti myös ulkoasun pääidean eli valokuva-albumin mukana koko his-

toriikin ajan. Muiden efektien käyttö oli mielenkiinnon säilymisen ja tilaajan toiveiden kannalta välttämätöntä.

KUVA2. Valokuva-albumi.

Valokuva-albumin kannen kääntö oli todellinen ongelma. Kokeilimme usealla eri tavalla saada kantta kääntymään niin, että se näyttäisi kovalta kannelta, eikä ohuelta sivulta. Jouduimme kuitenkin toteamaan, että emme saisi sitä halutun näköiseksi omin avuin. Kerroimme tästä ongelmasta ohjaavalle opettajallemme Jukka Saarelalle ja hän lupautui tekemään animaatio-ohjelmalla valokuva-albumin kannen avautumisesta tarvittun animaation.

Kuvan sijaintia muuttamalla saimme aikaan liukuefektin, jossa kuva siirrettiin valitulla nopeudella joko ylös, alas tai jommallekummalle sivulle. Sen avulla pystyttiin saamaan aikaan sulavan näköisiä kuvavaihdoksia, jotka olivat sopivassa suhteessa sekä yksinkertaisia että viihdyttäviä. Kuvan alta voidaan esimerkiksi paljastaa toinen kuva, joka parhaimmillaan onnistuu nopeana siirtymänä luomaan hauskaa yllätyksellisyyttä kuvavaihdoksiin. Leikkeiden pituus ja siirtymän nopeus vaikuttavat esityksen rytmiin ja sen avulla pystytään vaikuttamaan katsojan tajuntaan (Levy 2001, 82). Liukuefektien rinnalla kuvavaihdoksissa käytettiin erilaisia fade-efektejä eli häivytyksiä tai ristikuvia. Historiikissa nämä ristikuvat ja liukuefekti toimivat tavallaan pilkkuna saman aihealueen sisäpuolella ja sivunkääntö on kuin piste, joka korostaa aihealueen loppumista ja uuden alkua.

Zoomaus on paljon käytetty perusefekti. Sen avulla pystytään tehokkaasti rajamaan kuvaa, jolloin se vaikuttaa tunnelmaan ja kuvien sisäistämiseen. Lähikuvien avulla katsoja pääsee tarkastelemaan paremmin yksittäisen kuvan tarinaa ja yksityiskohdat ovat selkeämmin havaittavissa. Zoomausten käyttäminen vaatii harkin-

taa ja ensimmäisessä versiossa saimme huomata käyttävämme liikaa kyseistä efektiä ja toistavamme liikaa samoja liikeratoja. Se vaikutti osaltaan siihen, että historiikin ilme jäi yksinkertaiseksi. Syy efektimaailman yksinkertaisuuteen oli se, että pyrimme sillä antamaan tilaa kertojan äänelle. Tilaaja ei kuitenkaan kokenut tätä tarpeelliseksi ja toivoi enemmän kuvallista toimintaa mukaan. Effektimaailman monipuolistaminen oli jälkeinpäin mietittynä hyvä asia, koska lopullinen versio on edeltäjänsä viihdyttävämpi.

Projektin loppupuoliskolla päätimme tallentaa muutamia kuvia PNG-muodossa, jotta niitä pystyttäisiin niiden läpinäkyvyyttä tukevan ominaisuuden ansiosta irrottamaan kuvapohjasta ja saamaan näin aikaan enemmän liikettä ja yllätyksellisyyttä. Kyseisen tallennusmuodon avulla saimme aikaan enemmän vaihtelevuutta efektimaailmaan, kun esimerkiksi kuvapohjasta saatiin nostettua yksittäinen kuva pohjan pysyessä paikallaan. Effektimaailma oli tähän mennessä rajoittunut liikaa kiinteiden pohjien mahdollisuuksiin ja tämä pieni lisäys sai aikaan juuri sen vaikutelman, mitä työhön oli kaivattu.

Efekteillä varustellut tekstit tukevat liikkeen muodostamista. Tekstien avulla kerrotaan kuvassa olevan henkilön nimi, tapahtuman vuosi, viitataan aihealueeseen tai vahvistetaan kuvien tunnelmaa. Tekstejä on myös käytetty tukemaan albumiteemaa ja luomaan historiikkiin rennompi tunnelma. Esimerkiksi Lasten Tangojen aihealueessa Tangojuniorikilpailun voittajan yhteydessä tulee esiin teksti, jossa lukee: ”Minusta tulee isona tangokuningas”. Liikkuvien tekstien määrä kasvatettiin siinä vaiheessa huomattavasti, kun tilaaja halusi meidän lisäävän kuvia historiikkiin ja ehdotti tekstien ruudussa oloa lyhyemmäksi. Kiinteää tekstiä ei mahtunut enää juurikaan kuvapohjille, joten tekstiä lisättiin kuvien päälle.

4.3 Graafinen ilme

Typografialla tarkoitetaan graafista ulkoasua kokonaisuudessaan, eli miten eri elementit on järjestetty näkyville. Siihen sisältyvät keskeisesti fontin valinta, sekä tekstin ja kuvien asettelu. Typografian onnistuessa katselukokemus on miellyttävää ja helppoa ja se lisää katsojan mielenkiintoa teosta kohtaan. Typografialla voi-

daan myös vaikuttaa sävyyn, tunnelmaan ja tyyliin. Sen kautta välittyy viestin alkuperä, sisältö ja kenelle se on tarkoitettu. (Loiri & Juholin 1998, 32; Pesonen & Tarvainen 2001, 18.) Tiedostimme graafisen ilmeen merkityksen heti alusta asti. Osat piti saada toimimaan keskenään ja graafisen ulkoasun täytyi tukea Tangomarkkinoiden imagoa. Ulkoasun piti olla myös riittävän selkeä ja tunnelmallinen. Oikean ilmeen löytäminen ei ollut kuitenkaan helppoa. Meillä oli selvä visio ulkoasusta, mutta sen toteuttaminen ja halutun linjan löytäminen vaati enemmän aikaa kuin olimme kuvitelleet.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan kuvat oli tarkoitus liittää perinteisen valokuva-albumin sivun näköisille pohjille. Kuvankäsittelyohjelmalla luotu tausta oli kohokuvioidun paperin kaltainen ja väriltään hieman kellertävä. Valokuva-albumi illuusiota pyrittiin tässä vaiheessa lisäämään myös kuvia reunustavilla teipin paloilla. Pohjia kokeiltiin editointiohjelmassa efektein varustettuna ja sitä vertailtiin useilla eri näytöillä. Jouduimme toteamaan, että liian tiheä kuviointi pohjissa oli iso ongelma liikettä tehdessä. Kuva värisi häiritsevästi varsinkin silloin kun kuvapohjaa haluttiin näyttää lähempää. Kokeilimme myös pohjia, joissa oli hyvin yksinkertainen kuviointi, mutta ne olivat liian tavanomaisia ja kuvat näyttivät niissä irrallisilta ja elottomilta.

Vuoden 2009 Tangomarkkinoiden Internet-sivuilla oli kiemurakuviollinen kuvapohja (KUVA3), joka sopi hyvin myös historiikkiin albumisivujen pohjaksi. Kyseinen pohja sopi Tangomarkkinoiden imagoon ja oli tyyliään muutenkin toimiva. Pohjan käyttöön tiedusteltiin tilaajalta lupa ja asia sopi heille hyvin. Pohjan sävyä muutettiin vielä hieman selkeämmäksi, koska se oli alkuperäisenä liian haalea ja suurin osa näytöistä ei näyttänyt pohjaa juuri lainkaan. Kuvien kehyksinä toimivat teippaukset eivät sopineet uuden pohjan tyyliin, joten kuville kokeiltiin uusia reunuksia. Useiden kokeilujen jälkeen päädyimme mustiin kehyksiin, koska niiden avulla kuvat tulivat pohjasta parhaiten esille ja ne sopivat myös hyvin yhteen muun ulkoasun kanssa.

KUVA 3. Kuvapohja.

Toisessa versiossa meillä oli albumisivuilla kolme tai neljä kuvaa sivua kohden. Kolmen kuvan sivuissa oli yksi pystykuva (KUVA4). Syy maksimissaan neljän kuvan sääntöön oli se, että halusimme katsojan ehtivän näkemään jokaisen kuvan sekä halusimme ulkoasun olevan siisti ja selkeä. Pohjiin haluttiin mukaan myös tekstiä ja se oli mahdollista vain silloin, kun pohjat eivät olleet täynnä kuvia. Väliarvioinnissa tilaaja kuitenkin toivoi, että kuvia olisi joillain sivuilla enemmän. Toiveena oli saada mukaan kollaasimaisia kuvapohjia (KUVA5), joissa kuvat menisivät osittain päällekkäin. Tilaajan toiveet huomioitiin ja laitoimme lopulliseen versioon albumisivuja, joissa kuvia oli useampi sekä järjestys huolettomampi. Neljän ja kolmen kuvan sivut säilyivät silti vahvasti mukana, jotta historiikin seuraaminen ei olisi katsojalle liian vaivalloista ja mukaan mahtuisi välillä myös tekstiä.

KUVA 4. Kolmen kuvan esimerkki.

KUVA 5. Kollaasikuva.

Kuvien sommittelussa tuli ottaa monta asiaa huomioon. Mustavalkoisten ja värillisten kuvien yhdistäminen vaati harkintaa. Samalla sivulla pystyttiin esimerkiksi käyttämään kahta värillistä kuvaa ja yhtä mustavalkoista kuvaa, mutta toisinpäin kuvien välinen eroavaisuus oli häiritsevää. Oli mahdotonta erotella kaikkia mustavalkokuvia erillisille sivuille, koska kuvapohjia olisi sen johdosta jouduttu tekemään huomattavasti enemmän. Toisaalta juuri värierot toivat kontrastia ja niiden avulla katsojalle korostui ajan kulku.

Tangomarkkinoiden Internet-sivuja selatessamme syntyi ajatus siitä, että aihepiirien vaihtumista korostettaisiin laittamalla jokaiseen aiheeseen kerran näkyville Tangomarkkinoiden logo (KUVA6). Tilaajan graafinen suunnittelija lähetti meille yrityksen tanssijaparilogon. Se ei kuitenkaan tuonut siinä muodossa toivottua vaikutelmaa tarpeeksi esille ja päätimme siksi tehdä siitä kohokuviomaisen (KUVA7). Tällä muutoksella se saatiin näyttämään sinettimäiseltä. Se myös erottui kohokuvioituna paremmin sekä sopi hyvin ympäristöönsä.

KUVA 6. Alkuperäinen logo.

KUVA 7. Muokattu logo.

Fontin valinta on yksi keskeisimmistä typografian lähtökohdista ja yleensä parhaan lopputuloksen saa aikaan käyttämällä korkeintaan muutamaa fonttia. Jos esityksessä käytetään liian montaa erilaista fonttia, niin se synnyttää helposti sekavuutta ja vaikeuttaa lukemista. (Loiri & Juholin 1998, 34.) Käytimme historiikissa samaa fonttia sekä kiinteässä, että liikkuvissa teksteissä. Etsimme fonttia joka muistuttaisi käsin kirjoitettua tekstiä, mutta olisi kuitenkin selkeä ja muuhun ulkoasuun sopiva. Syy käsin kirjoitetun fontin valintaan oli halu korostaa valokuva-albumiteemaa. Muuhun ulkoasuun sopimaton fontti rikkoisi koko graafisen ilmeen yhtenäisyyden, joten sopivan fontin löytäminen oli hyvin tärkeää. Löysimmekin mielestämme sopivan fontin, mutta se ei ollut tilaajan mieleen. He toivoivat fontiksi hieman perinteisempää mallia tai vaihtoehtoisesti vielä enemmän käsinkirjoitetun näköistä fonttia. Tilaajan graafinen vastaava lähetti meille muutaman ehdotuksen tilaajalle sopivista fonteista, mutta ne eivät sopineet työn muuhun graafiseen ympäristöön. Kuvapohjan nähtyään Tangomarkkinoiden yhteyshenkilö oli tästä fontin sopimattomuudesta samaa mieltä. Perusfontin käyttö ei tukenut ulkoasun teemaa ja monimutkainen fontti teki ulkoasusta liian sekavan. Etsintöjä jatkettiin ja lopulta löytyikin *Cataneo BT* niminen fontti, joka toimi muun ulkoasun kanssa ja oli myös tilaajan mieleen.

Kirjainten ominaisuudet ovat keskeisiä perusteita typografian valinnassa, olivat ne sitten todellisia, tai kuvitteellisia. Tärkeintä on kuitenkin, että kirjainten luomat mielikuvat sopivat kyseiseen tarkoitukseen parhaalla mahdollisella tavalla. Joskus typografian avulla voidaan olla tietoisesti vaatimattomia ja toisinaan sillä voidaan herättää paljonkin huomiota. (Loiri & Juholin 1998, 34.) Tekstien avulla selvennettiin aihealueen teemaa katsojalle. Kuviollisen pohjan sekä eri sävyisten kuvien vuoksi tekstit eivät aluksi erottuneet tarpeeksi. Fonttia selkeytettiin tekemällä siitä hieman kohokuviomaisen sekä valitsemalla taustasta erottuva väri ja tyylikkyyden takia korkeintaan kahta väriä käytettiin. Näiden muutosten avulla teksti saatiin erottumaan kuviollisesta pohjasta paremmin.

Kiinteää tekstiä käytettiin historiikissa suhteellisen vähän. Tämä johtuu siitä, että kuvamääriä lisättiin asiakkaan toimesta. Aluksi pohjiin oli laitettu myös paljon vuosilukuja, mutta tilaajan mielestä vuosiluvut eivät olleet niin tärkeitä, joten ne jäivät lopullisessa versiossa vähemmälle huomiolle.

4.4 Kuva ja ääni yhteisellä polulla

Historiikkiprojektissa vaikutti tavallaan kaksi työryhmää. Varsinainen historiikin työstö oli meidän vastuullamme ja tilaajan vastuulla oli toimittaa meille äänimateriaalit eli kertojan äänellä kerrottu tarina sekä halutut musiikit. Meidän tehtävänä me oli koota nämä osiot lopuksi yhteen. Kuvista koostuva kokonaisuus asetettiin tilaajan toimesta etusijalle ja äänimaailma tehtäisiin vasta sitten, kun oma osuutemme olisi valmis. Tällainen työnjako oli meille sekä etu että haitta. Etuna koimme sen, että yhteyshenkilömme Tangomarkkinoilla tuntevat sen historian ja tärkeimmät tapahtumat sekä henkilöt meitä varsinaisia tekijöitä paremmin. Näin kertojan puheeseen saataisiin mukaan mielenkiintoisia faktoja. Haittana puolestaan koimme sen, että jouduimme tekemään kuvallisen kokonaisuuden valmiiksi ennen kuin tiesimme mitä tilaaja halusi kertojan puhuvan. Tilaajalle ehdotettiin kahden osa-alueen työstämistä osittain samanaikaisesti, mutta ehdotus ei saanut heidän puoleltaan kannatusta. Tästä johtuen emme voineet ennalta tietää, kuinka paljon kuvamateriaalia tarvittiin tiettyyn osa-alueeseen äänimaailman näkökulmasta tai puuttuiko kuvallisesta versiosta jotain olennaista. Riskejä yritettiin minimoida tiedustelemalla tilaajalta mielipiteitä hyvissä ajoin, mutta varsinkin työn alkupuoliskolla asiakkaalla ei ollut historiikista selviä sisältötoiveita. Tilaajan mielipiteet ehdotuksistamme ja raakaleikkauksista jäivät myös vähäisiksi.

Kuvan ja äänen yhteydessä on siis omat haasteensa, varsinkin kahden työryhmän tehdessä eri asioita. Olimme tehneet kesän 2009 Tangomarkkinoille pikaisen version historiikista, jolloin tehty kuvallinen tarina ja tilaajalta tullut kertojan ääni eivät sopineet yhteen. Se oli katsojaa ajatellen häiritsevää. Tarinassa oli vaikeaa pysyä mukana, koska taustalla kerrottiin aivan muuta kuin kuvissa esitettiin. Yhdessä tilaajan kanssa päätimmekin, että lopullisessa versiossa tarinoiden tulisi olla yhteneviä. Tilaaja toivoi myös, että historiikin eteneminen tapahtuisi mieluummin aihepiireittäin kuin vuosittain, jolloin kyseinen menetelmä toisi uutta vivahdetta tarinaan. Vuoden 2009 Tangomarkkinoita varten tehty kertojan tarina keskittyi etenemään Tangomarkkinoiden synnystä tähän päivään muistojen ja yksittäisten tapahtumien kautta. Tämän vuoksi sitä ei voitu käyttää sellaisenaan lopullisessa versiossa.

4.5 Äänimaailma

Alkuperäinen työnjako koki suuren muutoksen projektin viime metreillä. Kiireellisistä aikatauluista johtuen tilaaja ei sovitusti ehtinyt tehdä ja toimittaa meille uutta kertojan tarinaa. Musiikit oli saatu jo aikaisemmin, mutta itse oleellinen tarina muodostui suureksi haasteeksi. Aikaa valmistumiseemme oli tässä vaiheessa aivan liian vähän ja isoja päätöksiä oli pakko tehdä nopeasti. Vaihtoehtona oli käyttää vanhaa kertojan tarinaa tai käsikirjoittaa uusi tarina itse ja etsiä siihen sopiva kertoja. Kallistuimme jälkimmäiseen vaihtoehtoon, koska vanhaa kertojan tarinaa ja kuvista koostuvaa historiikkaa olisi ollut mahdotonta sovittaa yhteen. Haasteeksemme tässä tilanteessa muodostui käsikirjoitus ja sen sisältö. Tangomarkkinoiden historiaan olimme tutustuneet projektin alkuvaiheessa, mutta yksityiskohtaisempi tarina ei ollut tuttu. Oleellisten asioiden mukaan saaminen tarinaan vaati todellista pohdintaa. Itse kirjoitetusta tarinasta tulikin paljon yksinkertaisempi kuin olisimme halunneet, mutta tärkeimpänä pidimme sitä, että kuvat ja kertojan tarina sopivat yhteen sekä luovat katsojalle miellyttävän ja selkeän katseluelämyksen. Mielenkiintoisia faktoja olisi saanut olla enemmän, mutta aikaa perinpohjaiselle tutkimukselle ja oikeanlaisen kertojan etsintään oli liian vähän. Tilaaja oli sitä mieltä, että voisimme kirjoittaa oman näköisemme kertojan tarinan, joten oli otettava kaikki luovat keinot käyttöön.

Kertojan tarinan pohjana oli tapahtuman kaari. Syy tähän oli se, että kuvallisen historiikin käsikirjoitus oli rakennettu siten, että tarina alkaa tapahtuman rakentamisesta ja päättyy voittajien maljan nostoon. Edellisestä kertojan tarinasta poimittiin muutamia kohtia, mutta ne muokattiin yhteneviksi muun tarinan kanssa. *Tangoparaati*, *Lasten Tangot*, *Golden Stars* ja *Voiton juhlaa* aihepiirit jätettiin tarkoituksella ilman kertojan ääntä. Musiikille oli annattava välillä myös hieman enemmän tilaa, jotta tunnelma kasvaisi ja kerronta ei kävisi liian raskaaksi. *Lasten Tangot* ja *Golden Stars* olivat muutenkin sen verran lyhyitä aihealueita, että kertojan äänen laittaminen olisi ollut hyvin hankalaa. Kuvat ja niihin liittyvät tekstit vievät tarinaa eteenpäin myös silloin, kun puhe ei ole kuvallista tarinaa tukemassa.

Kertojan tarinalla oli kuitenkin hyvin tärkeä merkitys. Sen tarkoituksena on selkeyttää kerrontaa, tehdä siitä mielenkiintoisempi ja antaa katsojille lisää tietoa aihepiiristä. Tekstin sävy pidettiin jokseenkin samana kuin edellisessä kertojan tarinassa, koska sen tiedettiin olevan tilaajan hyväksymä sävy. Kertojan tarinan välityksellä kerrottiin aihe-alueista aika yleisellä tasolla, koska tiukan aikataulun vuoksi emme voineet perehtyä kuvien yksittäisiin tarinoihin tai tutustua perinpohjaisesti Tangomarkkinoiden historiaan. Kertojan äänellä pyrittiin kuitenkin tukemaan kuvien välittämää tunnelmaa. Kertojana historiikissa toimi opiskelijakollegamme Pekko Mustonen. Alun perin työhön palkattu kokeneempi juontajapersoona sairastui juuri ennen äänityksiä ja aikaa uuden löytämiseen ei ollut.

Musiikilla pyrittiin luomaan oikeanlainen tunnelma historiikkiin. Musiikkina käytettiin La Cumparsita -nimistä kappaletta, joka on myös Tangomarkkinoiden tunnusmusiikki. Tilaajalta saatiin myös juhluvuoden kunniaksi tehty kappale Onnemme kyyneleet, josta käytettiin sekä instrumentaalista että laulettua versiota. La Cumparsita kappaleen ryhdikkyys ja Onnemme kyyneleet kappaleen haikeus ovat sopiva yhdistelmä ja ne tukevat hyvin tarinankerrontaa. Ne myös edesauttavat herättämään muistoja ja luomaan mielikuvia tapahtumasta.

5 LOPPUTULOS ON MONEN ASIAN SUMMA

5.1 Historiikki muokkautuu matkan varrella

Suunnitelma ei ole koskaan täydellinen, sillä jokainen projekti muuttuu elinkaarensa aikana. Tästä syystä alkuperäinen projektisuunnitelma ei sellaisenaan riitä. Sitä täytyy päivittää projektin edetessä. (Virtanen 2000, 89.) Parhaimmat ideat saattavat syntyä vasta pitkän pohdiskelun jälkeen.

Graafisen puolen toteutuksessa allekirjoittaneiden oli hiottava aluksi taitojaan. Viisiota kyllä oli, mutta jotkut tekniset toteutusmenetelmät vaativat kertausta ja uusien asioiden opettelemista. Saimmekin aluksi ulkopuolista apua oikeiden ratkaisujen löytämiseen. Alun perin ulkoasu oli albumimaisempi kuin se mihin päädyttiin. Rakenteellisista ja toiminnallisista syistä johtuen jouduttiin kokeilemaan useampaa pohjaa taustaksi. Sopivan pohjan löydettyämme jouduttiin toteamaan, että kuvat eivät erotu taustasta tarpeeksi ja näin kuvat saivat reunukset ja tyyli muuttui sopivammaksi. Seurakseen pohjat saivat kohokuvioidun logon ja ulkoasuun sopivan fontin. Haasteellisinta kuvien muokkausvaiheessa oli löytää yhtenäinen ja laajakuvasuhteessa toimiva ulkoasu. Jouduimme tekemään paljon ylimääräistä työtä kokeillessamme erilaisia vaihtoehtoja, mutta kärsivällisyys kuitenkin palkittiin kehittyneiden kuvankäsittelytaitojen muodossa.

Editointivaiheessa suunnitelmat muuttuivat sitä mukaan, kun ideat kehittyivät sekä meidän että tilaajan taholla. Valokuva-albumiteema ja sivunkääntöefekti säilyivät efektimaailman lähtökohtana, vaikka alun perin niiden luomaa mielikuvaa oli tarkoitus hyödyntää vielä enemmän. Historiikin toisen version työstössä tekijät olivat liian kiintyneitä ideaansa ja tarinan kuvallinen eteneminen jäi hieman yksipuoliseksi. Pienen mietinnän ja palautteen saannin jälkeen lisäsimme kuviin liukuefektejä ja pohjista irtoavia kuvia elävyyden lisäämiseksi. Väleihin lisättiin myös suuria, yksittäisiä kuvia ja näin saatiin aikaan edeltäjänsä toimivampi ja eläväisempi kokonaisuus. Kuvamäärien lisääntyessä laitettiin kuvien päälle irtonaisia kuvatekstejä luomaan albumivaikutelmaa sekä liikettä. Jälkeenpäin ajateltuna olisimme voineet

kokeilla muutakin kuin valokuva-albumimaista teemaa, koska efektien valinnassa voitiin käyttää vain teemaan sopivia esitystapoja.

Työmme koostui montaasi- ja kompilaatioelokuville tyypilliseen tapaan eri elementteistä kuten kuvista, äänestä, musiikista ja tekstistä. Osa-alueita täytyi ajatella sekä omina kokonaisuuksinaan että isona kokonaisuutena. Ihannetilanteessa kaikkia osa-alueita pystytään työstämään samanaikaisesti, ainakin ajatusprosessin muodossa. Tällaisessa tilanteessa kokonaisuus pysyisi parhaiten hallinnassa, eikä kertaalleen valmistettua osa-aluetta tarvitsisi myöhemmin muuttaa muiden osa-alueiden ristiriitaisuuden vuoksi. Usein on kuitenkin lähes mahdotonta toimia tämännäköisen ihannetilanteen mukaisesti ja tiiviin kokonaisuuden valmistuminen vaatii enemmän aikaa.

5.2 Budjetin arviointi

Käytännössä meidän osaltamme budjettia ei ollut, koska kaikki tarvittava materiaali ja luvat musiikkiin sekä kuviin tulivat suoraan tilaajalta. Koulun puolesta käytettäväksemme saatiin laitteet ja ohjelmistot, joilla työ toteutettiin. Budjetin puuttuessa ei työssä myöskään ollut rahoitusta, joka olisi kuulunut tilaajalle. Budjetointi on hyvä olla olemassa rahoituksen hakua varten. Rahoitusta puolestaan olisi hyvä olla työn ajallaan etenemisen kannalta.

Mikäli laitteisto jouduttaisiin hankkimaan muualta, olisi rahoituksen saaminen välttämätöntä työn toteutumisen kannalta. Sama tilanne olisi, jos luvat musiikkiin ja muuhun materiaalin täytyisi hankkia muualta. Materiaalin tullessa tilaajalta ei budjetissa tarvitse huomioida materiaalin tekijöiden palkkausta ja kalustoa. Jos luvat materiaalin käyttöön täytyisi hankkia, niin niistä jouduttaisiin kustantamaan Teoston määräämä korvaus. Sama koskisi myös käytettävää musiikkia, josta maksu tulisi suorittaa sekuntimääräisesti. Laitteistoilla ja käytettävillä ohjelmilla puolestaan on omat lisenssimaksunsa. Leikkaus- ja editointiohjelmistojen käytöstä voidaan periä tuntimaksut esimerkiksi editoijalle palkkoina. Normaalisti budjetissa jaotellaan tärkeimmät kuluerät omiin kustannuslajeihin (Silfverberg, 2001, 57).

Budjettiarviossamme huomiomme palkkakustannukset, teostokorvaukset, sekä puhelin ja editointikulut. (LIITE 1: Budjetti).

5.3 Lait ja säädökset

Tekijänoikeudet koskevat lähes kaikkia teoksia ja normaalisti oikeudet ovat teoksen tehneellä (L 24.3.1995/446). Esimerkkinä voidaan käyttää valokuvaa, jolloin tekijänoikeudet ovat kuvan ottajalla. Tangomarkkinoiden alaisuudessa on työskennellyt useita freelancerkuvaajia, joten tässä tilanteessa on hieman epäselvää kummalla loppujen lopuksi oikeudet ovat; Tangomarkkinoilla, koska kuvat on heille luovutettu vai itse kuvaajilla. Tilaaja antoi meille luvan käyttää heidän arkistoistaan löytyviä valokuvia, joten tästä voi päätellä niiden oikeuksien olevan tilaajalla, kunhan muistamme omassa työssä mainita erikseen valokuvaajien nimet tai tahon, joka on antanut luvan niitä käyttää. Kuvat oli näytettävä myös positiivisesta näkökulmasta, tällöin ei synny muita konflikteja kuvaajien kanssa.

Musiikin käyttöön pätee yleisesti samat tekijänoikeudet kuin valokuviin sekä elokuva- ja valokuvateoksiin. Suojatun musiikin tallentamiseen av-tuotantoa varten tarvitaan tekijän lupa ja Teosto/NCB myöntää musiikin käyttöluvat tiettyjen edustamiensa tekijöiden puolesta sekä hoitaa käyttökorvaukset ja tilittää ne edelleen oikeudenhaltijoille. (Teosto ry [10.4.2010].) Musiikin tekijänoikeuksista huolehtiminen ei ollut vastuullamme, koska tilaaja valitsi itse haluamansa musiikin omista arkistoistaan, joihin heillä oli myös täydet oikeudet. Näin ollen meilläkin on haluttuun musiikkiin käyttöoikeus.

Historiikissa käytettyihin lehtileikkeihin täytyi pyytää käyttölupa kyseisen lehden toimituksesta. Lupien saamisessa ei ollut ongelmaa. Yhdessä lehtileikkeessä piti mainita lehden nimi. Artikkeleita käytettäessä oli tärkeää huomioida samoja asioita, kuin kuvan kohdalla: niitä ei saa näyttää siten, että lehti tai artikkelin kirjoittaja esitellään huonossa valossa.

Varsinaisesta teoksesta oikeudet säilyvät meillä eli tekijöillä. Laissa ei ole erikseen määritelty tekijänoikeuksien siirtymisestä työntekijältä työnantajalle. Tästä poikkeuksena ovat tietokone-ohjelmat ja tietokannat. Oikeuksien siirtyminen on pitkälti

sopimusasia. Sopimustapoja on monia, kuten työntekijän ja työnantajan välinen työsopimus, työehtosopimus tai tiettyä teosta koskeva sopimus. Tilaajan kanssa sovitaan usein erikseen työn tulevasta käytöstä ja mahdollisista korvauksista, jos työ päättyy laajaan levitykseen tai sitä tullaan monistamaan joko muutettuna tai muuttamattomana. (Korpela, J [viitattu2.4.2010].)

6 POHDINTAA

Opinnäytetyön aihealue oli haastava, sillä emme osanneet arvioida taitojamme alussa realistisesti. Tartuimme innolla uusiin haasteisiin, mutta emme osanneet arvata kuinka paljon aikaa meillä kuluisi uusien asioiden opetteluun. Uuden ohjelman hallitseminen lyhyessä ajassa oli vaikeampaa kuin osasimme arvata. Itsenäisessä opiskelussa on hyötynsäkin, sillä se kasvatti ratkaisukykyä ja kärsivällisyyttä. Loppuvaiheen suuri muutos tehtäväjaossa oli meidän kannalta erittäin haasteellinen, koska oli selvää, että lopputulos ei tulisi olemaan sellainen kuin aluksi olimme kuvitelleet. Olisimme voineet suunnitella äänen ja kuvien yhteyden aivan eri tavalla, jos olisimme tiedneet projektin alusta asti oikean vastualueemme. Kuvien ja äänten suunnittelu samanaikaisesti olisi helpottanut työntekoa ja säästänyt paljon aikaa. Sen avulla myös kuvien valintaprosessi olisi helpottunut huomattavasti, sekä olisimme voineet suunnitella aihe-alueiden kestot tarkasti heti alusta lähtien. Kertojan tarinan suunnittelun ja toteutuksen siirtyminen tehtäväksemme tapahtui niin projektin loppuvaiheessa, että jouduimme tyytymään nopeisiin ratkaisuihin.

Onnistuimme mielestämme rakentamaan toimivan kokonaisuuden kaikesta huolimatta. Varsinkin kuvien efektimaailmaan voidaan olla tyytyväisiä, koska siitä haluttiin helposti seurattava, mutta myös yllätyksellinen. Tältä osin saavutimmeikin tavoitteen hyvin, vaikka muutamia ideoita olisi näin jälkikäteen voitu toteuttaa hie- man eri tavalla. Graafinen ilme on mielestämme onnistunein kokonaisuus historiikissa, koska värimaailma, albumisivut, kuvien reunukset ja tekstit sopivat teemaan sekä toimivat yhdessä antaen albumimaisen vaikutelman. Projektin alkuvaiheen kuvapohjakokeilut ovat jälkeenpäin katsottuna liian epäsiistejä, eivätkä ne olisi sopineet Tangomarkkinoiden imagoon. Onneksi jatkoimme etsimistä.

Kaikkeen ei tässä projektissa osattu varautua, mutta jatkossa osaamme huolehtia sopimukset oikein ja näin ollen luvatuista asioista pidetään helpommin kiinni. Koko projekti olisi varmasti edennyt sujuvammin, jos sopimukset olisivat olleet perusteellisemmat ja vastuujako esitetty yksiselitteisesti. Meille on saavutus, että työ saatiin kaikista vastoinkäymisistä huolimatta valmiiksi, sillä työskentely vaati teki- jöiltään äärimmäistä pitkäjänteisyyttä. Virheistä kuitenkin opitaan ja haasteiden

kautta kasvetaan. Tämä työ on ollut hyvä tilaisuus kehittää ja soveltaa ammatillisia taitoja. Opinnäytetyötä tehdessä olemme oppineet paljon uutta, jota voi varmasti jatkossa hyödyntää. Kuvankäsittelytaidot ovat kehittyneet huomasti; osaaminen on kasvanut suppeasta perusosaamisesta laajemman kokonaisuuden ja eri vaihtoehtojen hahmottamiseen. Meille uuden efektipainotteisen ohjelman hallitsemisesta voi olla paljonkin hyötyä myös työelämässä. Kaikista haasteista huolimatta tämä opinnäytetyö on antanut tekijöilleen paljon niin ratkaisukyvyn kehittämisen kuin luovan ajattelunkin parissa.

LÄHTEET

- Bazin, A. & von Bagh, P (toim.) 1990. Elokuvan lajit. Suomentaneet Kinnunen, K. & Toiviainen, S. Helsinki: Love kirjat.
- Elo, M. 2005. Valokuvan medium. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Jokinen, J. 2004. Digikuva. Helsinki: IT Press.
- Keskinen, J. Ei päiväystä. Valokuvan käyttö historiantutkimuksessa. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Tampereen yliopisto. [Viitattu 10.4.2010]. Saatavana: <http://www.uta.fi/laitokset/historia/sivut/esittelyt/kuvat/kuva-essee.pdf>
- Korpela, J. Ei päiväystä. Mitä on tekijänoikeus? [Verkkosivu]. Tampere: Jukka Korpela. [Viitattu 2.4.2010]. Saatavana: <http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/tekoik/1.2.html>
- Levy, J. 2001. Digitaalinen videoeditointi. Helsinki: Satku.
- Loiri, P, & Juholin, E. 1998. Huom!: Visuaalisen viestinnän käsikirja. Helsinki: Infoviestintä.
- Mediasanasto.[verkkojulkaisu]. Jyväskylä: Media Doc. [Viitattu 8.4.2010]. Saatavana: <http://www.mediadoc.fi/mediasanasto.html>
- Pesonen, S. & Tarvainen, J 2001. Julkaisun tekeminen: julkaisuntekijän peruskirja. Jyväskylä: Docendo.
- Ranta, P. Ei päiväystä. Videon peruskurssi pv 1: Videotekniikan perusteet. [Verkkosivu]. Pekka Ranta. [Viitattu 8.4.2010]. Saatavana: <http://koti.mbnet.fi/pranta/vidper1.htm>
- Saraste, L.1980. Valokuva, Pakenevan todellisuuden kuvajainen. Helsinki: Kirjayhtymä
- Silfverberg, P. 2001. Ideasta Projektiksi: projektisuunnittelun käsikirja. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Tangomarkkinat Oy. Ei päiväystä.[Verkkosivusto]. Seinäjoki: Seinäjoen Tangomarkkinat Oy. [Viitattu 19.4.2010]. Saatavana: www.tangomarkkinat.fi
- Teosto. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Helsinki: Teosto ry. [Viitattu 10.4.2010]. Saatavana: www.teosto.fi

Von Bagh, P. 2002. Peili jolla oli muisti, Elokuvallinen kollaasi kadonneen ajan merkityksien hahmottajana (1895-1970). Helsinki: SKS. Suomalaisen kirjallisuuden seurantoimituksia 891.

Von Bagh, P. 2004. Elokuvan historia.3.p. Helsinki: Otava.

Vuokko, P. 1997. Markkinointiviestintä.3.p. Helsinki: WSOY.

LIITTEET

LIITE 1. Budjetti

	lkm	yks.	X	arvo/yks.	yht.	kust.yht.
Palkat:						
Tuottaja	1	kk	3	3007,30€	9021,9€	
Editoija/Ohjaaja	1	pv	15	217,78€	3266,7€	
Graafikko	1	pv	3	199,10€	597,3€	
Käsikirjoitus	1	pv	7	279,99€	1959,93€	
Ääni	1	pv	2	238,51€	477,02€	
Näyttelijä	1	pv	1	468€	468€	
Palkat yht.						15790,85€
Teosto-maksut:						
Musiikki	1	s	720	2,18€	1569,6€	
kopiokorvaus	40	s	720	0,007€	201,6€	
yht.						1771,20€
Laitekustannukset	1	pv	15	72€	1080€	
yht.						1080€
Muut kulut:						
Puhelin	2	min	500	0,07	70€	
DVD-monistus	40	kpl	1	4,5	180€	
yht.						250€
Kust. yht.:						18892,05€